

T. B. M. M. (S. Sayısı : 266)

6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/580)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-2281/03151

6 . 6 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.5.1989 tarihinde kararlaştırılan «6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anonim şirketlerin esas mukavele değişikliklerinde aranacak toplantı ve karar nisabı, Türk Ticaret Kanununun 388 inci maddesinde düzenlenmiştir. Burada toplantı ve karar nisabı için öngörülen yüksek düzeydeki oranlar sebebiyle esas mukavele tadilinde güçlüklerle karşılaşmakta bazen de esas mukavelelerin zorunlu hallerde dahi tadil edilememesi sonucuna yol, açılmaktaydı.

Belirtilen sakıncaları gidermek için maddenin, Anonim Şirketlerde esas mukavele tadili için aradığı toplantı ve karar nisabının daha gerçekçi olarak belirlenmesi ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Yukarıda zikredilen ihtiyacın giderilmesi için tasarı ile Türk Ticaret Kanununun 388 inci maddesi değiştirilmiş ve bu değişikliğe paralel olarak Türk Ticaret Kanununun 388 inci maddesindeki toplantı ve karar nisabına atıf yapan maddelerinde gerekli değişiklikler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Türk Ticaret Kanununun 388 inci maddesinde değişiklik yapılarak madde başlığı muhtevasını yansıtacak şekilde «Toplantı ve Karar Nisabı» olarak değiştirilmiş, maddenin ikinci fıkrasında yer alan şirketin mevzuu veya nevinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul toplantılarına katılma oranı dörtte üçten, üçten ikiye indirilmiş, yürürlükteki hükmün ikinci toplantı için aynen aradığı dörtteüçlük oran ise pay sahiplerinin yarısının katılmasının bu toplantı için yeterli olacağı hükmü getirilmek suretiyle değiştirilmiştir. Maddenin diğer fıkraları esas mukavelelerin tadili için sair hususlardaki toplantı ve karar nisabı konusunda bir ve ikinci fıkralara atf yaptığı cihetle bu fıkralarda da ikinci fıkra değişikliğine paralel düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle Anonim Şirketlerin genel kurullarının daha gerçekçi çoğunlukla toplanabilmesi ve karar alabilmesi hususu sağlanmıştır.

Madde 2. — Türk Ticaret Kanununun 389, 396, 423, 434 ve 443 üncü maddeleri de toplantı ve karar nisabı hususunda 388 inci maddeye atf yapan maddelerdir. 388 inci madde de yapılan değişikliğe paralel olarak tasarının 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleriyle Kanunun bu maddelerinde de gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Madde 3. — Türk Ticaret Kanununun 388 inci maddesinde yapılan değişiklikle sermayenin dörtte üçüne tekabül eden karar nisabı üçte ikiye düşürüldüğünden Limited şirketlerde bilançonun tasvibinin benzer bir çoğunlukla yapılabilmesini teminen 554 üncü maddenin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmıştır.

Madde 4. — 8 inci madde yürürlükle ilgilidir.

Madde 5. — 9 uncu madde yürürlükle ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/580

Karar No. : 55

15 . 6 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Şükrü Yürür'ün, Devlet Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 4 üncü maddesi ile Türk Ticaret Kanununun 423 üncü maddesi değiştirilmektedir. Değişiklik incelendiğinde yürürlükteki metinde yer alan tescil ve ilana ilişkin son cümlenin metinde yer almadığı görülmektedir. Bu nedenle maddenin metne tescil ve ilana ilişkin son cümle ilave edilmek suretiyle kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Tasarının 5 inci ve 6 ncı maddeleri aynen benimsenmiştir.

Tasarının çerçeve 7 nci maddesi ile değiştirilen Türk Ticaret Kanununun 554 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan «sermayenin» kelimesinin başına yürürlükteki metne uygun olarak «esas» kelimesi ilave edilmiştir. Ayrıca karar nisabı tasarı ile üçte ikiye değil ekseriyete indirildiğinden yanlış anlamalara sebebiyet verilmemesi için maddenin gerekçesinde yer alan «sermayenin dörtte üçüne tekabül eden karar nisabı üçte ikiye düşürüldüğünden limited şirketlerde bilançonun tasvibinin benzer bir çoğunlukla» ibaresi «karar nisabı düşürüldüğünden limited şirketlerde bilançonun tasvibinin de daha az bir çoğunlukla» şeklinde düzeltilmiştir.

Tasarının 8 inci ve 9 uncu maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
Üye
Ledin Barlas
Adana
Üye
Hasan Tanrıöver
Gaziantep

Başkanvekili
İhsan Nuri Topkaya
Ordu
Kâtip
Gökhan Maraş
Kırşehir
Üye
Kâmil Ateşoğulları
Ankara
Üye
Muhittin Karaman
Gümüşhane

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türk Ticaret Kanununun 338 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«4. Toplantı ve Karar Nisabı

Madde 388. — Şirketin tabiyetini değiştirmek veya pay sahiplerinin taahhütlerini artırmak hususundaki kararlar için, bütün pay sahiplerinin ittifakı şarttır.

Şirketin mevzuu veya nev'inin değiştirilmesine taalluk eden umumî heyet toplantılarında şirket sermayesinin en az üçte ikisine malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda sermayenin üçte ikisi temsil edilmediği takdirde, idare meclisi umumî heyeti usulüne uygun olarak ikinci defa toplantıya çağırabilir. İkinci toplantının yapılabilmesi için, esas sermayenin yarısına malik olan pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunması gerekir.

Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı hususlar dışındaki değişiklikler için yapılacak umumî heyet toplantılarında şirket sermayesinin en az yarısına malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmaları gerekir. İlk toplantıda bu nisap hâsıl olmadığı takdirde, 368 inci maddeye uyulmak suretiyle en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantıda müzakere yapabilmek için, şirket sermayesinin en az üçte birine malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması yeterlidir.

İkinci ve üçüncü fıkralara göre toplanan umumî heyetin kararları mevcut reylerin ekseriyetiyle verilir.»

MADDE 2. — Türk Ticaret Kanununun 389 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«5. İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulu

Madde 389. — Umumî heyetçe esas mukavelenin değiştirilmesine dair verilen karar imtiyazlı hisse senedi sahiplerinin haklarını ihlal edecek mahiyette ise bu karar, adı geçen pay sahiplerinin yapacakları hususî bir toplantıda verecekleri diğer bir kararla tasdik olunmadıkça, infaz edilemez. Bu heyeti idare meclisi veya murakıplar toplantıya çağırmaya mecburdur. Heyet azasından herhangi birisi de çağırabilir. Bu hususî toplantıda müzakere ve karar nisabı, 388 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları hükümlerine tabidir.»

MADDE 3. — Türk Ticaret Kanununun 396 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu hususta 388 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkrası hükümleri uygulanır. Kararda bilirkışı raporunun sonucu açıklanarak sermaye azaltılmasının ne tarzda yapılacağı gösterilir.»

MADDE 4. — Türk Ticaret Kanununun 423 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Türk Ticaret Kanununun 423 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«Esas mukavele tahviller çıkarılmasına müsait bulunsa bile, bu hususta umumî heyet tarafından karar verilmesi lazımdır. Bu kararın muteber olması için 388 inci maddenin üçüncü fıkrasındaki müzakere nisabının ve son fıkrasındaki ekseriyetin vücudu şarttır.»

MADDE 5. — Türk Ticaret Kanununun 434 üncü maddesinin dokuzuncu bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«9. 388 inci maddenin ikinci ve dördüncü fıkralarına uygun olarak umumî heyetçe feshe karar verilmiş olması»

MADDE 6. — Türk Ticaret Kanununun 443 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Aktiflerin toptan satılabilmesi için umumî heyetin kararı gereklidir. Bu karar hakkında 388 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları uygulanır.»

MADDE 7. — Türk Ticaret Kanununun 554 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu miktar anonim şirket umumî heyet toplantısında temsil olunan sermayenin üçte ikisine tekabül eden bir ekseriyet tarafından tasvip olunacak bir bilançoya göre hesap olunur.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«Esas mukavele, tahviller çıkarılmasına müsait bulunsa bile, bu hususta umumî heyet tarafından karar verilmesi lazımdır. Bu kararın muteber olması için 388 inci maddenin üçüncü fıkrasındaki müzakere nisabının ve son fıkrasındaki ekseriyetin vücudu şarttır. Umumî heyetçe verilen karar, tescil ve ilân edilmedikçe infaz edilemez.»

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Türk Ticaret Kanununun 554 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Bu miktar anonim şirket umumî heyet toplantısında temsil olunan esas sermayenin üçte ikisine tekabül eden bir ekseriyet tarafından tasvip olunacak bir bilanço'ya göre hesap olunur.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>T. Özal</i>	
Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd. <i>A. Bozer</i>	Devlet Bakanı <i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı <i>G. Taner</i>	Devlet Bakanı <i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı <i>I. Çelebi</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı <i>I. Özarslan</i>	Devlet Bakanı <i>S. Sert</i>
Devlet Bakanı <i>E. Konukman</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Aşkın</i>
Adalet Bakanı <i>M. O. Sungurlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. S. Giray</i>
İçişleri Bakanı <i>A. Aksu</i>	Dışişleri Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>E. Pakdemirli</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>A. Akyol</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>C. Altunkaya</i>	Sağlık Bakanı <i>H. Şıvgın</i>
Ulaştırma Bakanı <i>C. Tuncer</i>	Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı <i>L. Kayalar</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>İ. Aykut</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>Ş. Yürür</i>
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>F. Kurt</i>	Kültür Bakanı <i>N. K. Zeybek</i>
Turizm Bakanı <i>İ. Aküzüm</i>	

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

